

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Емблематика і семіозис

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Освітня програма: Українська мова і література.

Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література.

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри
української літератури
Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Емблематика і семіозис
Викладач (-і)	Солецький О.М.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74 0506717862
E-mail викладача	oleksandr.soletsky@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальний курс «Емблематика і семіозис» належить до вибіркових освітніх компонентів. Зміст та методологія курсу сприяють формуванню фахових філологічних компетентностей через вивчення фундаментальних принципів семіозису та емблематики, розкривають структурні та системні явища семіозису, важливі тяглісні процеси сенсотворення.

Пошук та опис сенсомодельованих систем дуже давній, він пропорційний виникненню мови. Однією з таких моделей є емблема, структурні елементи якої проявилися уже на перших етапах організації соціального досвіду та комунікації. Етимологія слова «емблема» пов'язана з латинським *emblemata*, грецьким *εμβλήματα*, що первинно означали «вставну частину», «вставний елемент», пов'язувались з дієсловом *emballo* (вкидаю, вставляю), констатуючи ефект «процесуальності», наголошуючи на «зануренні» та «проникненні» у певну структуру чи явище. Підставою для ідентифікації та типологізації «емблеми» та «емблематичності» є структурований «принцип» референції, певний семіотичний механізм, що опирається на окреслену взаємодію візуального та вербального, іконічного та конвенційного у зміслостановчих процесах.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Курс «Емблематика і семіозис» має **на меті** ознайомити студентів з поняттям емблематична форма, пояснити її функціональність у процесах смислотворення у різних конструктах, конкретизувати поняття емблематичної форми, структури, механізму, визначити роль та функціональність в контексті культурних процесів, відтворити проявленість емблематичного семіозису в міфі, ритуалах, магії, фольклорі, обґрунтувати вагомість емблематичного семіозису в психоаналізі, зокрема, у концепціях З.Фрейда, К. Г. Юнга, М.Кляйн, Н.Зборовської, констатувати ознаки емблеми як жанру та поетологічного принципу, охарактеризувати емблематичні збірники 16-18 століть, описати емблематичну антропологію та метафізику Григорія Сковороди, описати значення понять «ризом», «фрактал», «складка», «лабіринт», «симулякр» в постмодерних дослідженнях, охарактеризувати

візуальний простір постмодерну, нові форми іконології сучасності.

Під час опанування курсу студенти поглиблюють знання про окремі періоди розвитку української літератури, вивчають проявленість емблематики від давнини до XXI століття, удосконалюють розуміння еволюції напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, знання про тенденції розвитку світового та українського літературного процесу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час вивчення ОК «Емблематика і семіозис» студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Українська мова і література»:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.

Фахові компетентності:

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції української філології, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття		Загальна кількість годин		
Лекції		12 год.		
Практичні заняття		18 год.		
Самостійна робота		60 год.		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативна / вибіркова
4	035 Філологія	2		вибіркова
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. Емблематична форма як модель семіозису		2		4
Тема 2. Поняття емблематичної форми, структури, механізму в контексті семіозису культури		2		4
Тема 3. Емблематичні механізми і ритуально-міфологічний семіозис		2		4
Тема 4. Емблематичні механізми й теорії З.Фройда, К. Г. Юнга, М.Кляйн, Н.Зборовської		2		4
Тема 5. Емблематичний семіозис доби Бароко		2		4
Тема 6. Постмодерний семіозис та «емблематика»		2		4
Тема 7. Основні категорії семіозису та «емблематики»			2	4
Тема 8. Емблематичний семіозис міфу та фольклору			2	4
Тема 9. Магія та емблематика. Структура магічного обряду			2	4
Тема 10. Емблематичний семіозис та психоаналітичні інтерпретації			2	4
Тема 11. Емблематичні форми українського Бароко			2	4
Тема 12. Тексти Григорія Сковороди в контексті емблематичної семіотики			2	4
Тема 13. «Постемблематика»: емблематичний семіозис у новій українській літературі			2	4
Тема 14. Емблематичні механізми в українській літературі 19-20 ст.			2	4
Тема 15. Емблематичні структури постмодерну			2	4
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка виставляється за курс, становить 100 балів і є сумою балів за виконання практичних завдань, тестувань, контролю самостійної роботи.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Передбачені два тестування на платформі d-learn.pnu.edu.ua, контроль самостійної роботи у формі тестування та одна письмова робота.</p> <p>Тестування оцінюються за 100-бальною шкалою з автогенеративним визначенням. Тестові завдання передбачають відповідь на 20 запитань.</p> <p>Письмова контрольна робота оцінюється за 5-бальною системою. Робота передбачає відповідь на 3 запитання.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру. Усні відповіді оцінюються за 5-бальною шкалою.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується активність студента під час практичних занять; присутність студента на заняттях (лекційних та практичних), пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених занять, оцінки, які отримав студент за усні та письмові відповіді, контроль самостійної роботи.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю – залік. Політикою курсу передбачене виставлення залікової оцінки шляхом генерування середнього балу за усі види навчальної діяльності, у разі виконання усіх завдань.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «[Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#)», та індивідуальним графіком, відповідно до «[Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#)».

Академічна доброчесність. У «[Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

Андрієнко А.О. Генеза поетичної метафори бароко // Мовознавство. 1996. № 2-3. С.39–44.

Андрейчук Н. Виміри семіозису. Львів : ПАІС, 2021. 352 с.

Барма О. Концепція ризоморфного лабіринту в культурі постмодерну // Художня культура. Актуальні проблеми. 2013. Вип. 9. С. 16-22.

Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / пер. з англ. О. Погинайко; наук.ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.

Білоус П. Архетипна символіка у поезії Григорія Сковороди // Білоус П. Літературна медієвістика. Вибрані студії: у 3-х томах. Т.2: Художній світ давньої української літератури: Ізборник. Житомир: ПП «Рута», 2012. С.392-402.

Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з фр. В. Ховхун. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.

Бойко С.М. Зорові та емблематичні українські поетики XVII – XVIII ст. як прояв тілесності та проекція їх кризь ХХ ст. на сучасність // Наукові праці: Наук.-метод. журнал. Т. 101. Вип. 88. Філологія. Літературознавство. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. С. 7-11.

Бондаренко С., Заїка С., Рудь О. Лікувальні замовляння в Ізюмському районі: внутрішня форма і логіка функціонування // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки». 2016. Вип. 23. С.75-79.

Борисюк І. Замовляння в системі архаїчних магічних практик: структурно-семіотичний аналіз // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія: Філософія. 2015. Т.257. Вип.245. С.71-76.

Бреусенко О.А. Застосування образу Нарциса в пояснювальних моделях вчення Г.С. Сковороди та класичного психоаналізу // Г. С. Сковорода – видатний український філософ і просвітител: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 29–30 листопада 1994 р., м. Переяслав-Хмельницький. Київ, 1994. С. 89-91.

Бровко О. Геральдика й емблематика як предмет літературознавчих досліджень // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. 2013. № 22. С. 16-25.

Ващенко В.В. Психоаналіз як історична дисципліна: археологічний дискурс у текстах З.Фройда // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Історія. Філософія. Політологія: зб. наук. праць. Одеса: Фенікс, 2014. Вип. № 6. С.25-31

Вірченко Т. Кінематографічне мислення Василя Стефаника (на матеріалі образка «Осінь») // Василь Стефаник: Наближення / за ред. С. Хороба. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. С.152-159.

Генералюк Л. Візуальний код Шевченка // Слово і час. 2004. №3. С.52-61.

Генералюк Л. Гіпостипозис у творчості Шевченка – основний засіб моделювання візуального образу України // Слово і час. 2009. №3. С.3-19.

Генералюк Л. Код образотворчого мистецтва у слові Шевченка: колористика // Слово і час. 2013. № 2. С.3-13.

Генералюк Л. Поетичність у структурі мистецьких творів Шевченка і питання міжвидового інтераціоналізму // Художня культура. Актуальні проблеми: наук. вісник. Вип. 5. Київ: Інтертехнологія, 2008. С. 355-377.

Генералюк Л. Синестезійність світосприйняття Шевченка – маляра і поета // Шевченкознавчі студії: зб. наук. праць / відп. ред. за випуск С. В. Задорожна. Київ: Київський ун-т, 2005. Вип. 7. С. 29–35.

Горболіс Л. Кінематографічні аспекти візуалізації образу в «Камінному хресті» Василя Стефаника // Василь Стефаник: Наближення / за ред. С. Хороба. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. С.143-151.

Городнюк Н. Знаки необарокової культури Валерія Шевчука: компаративні аспекти. К.: Твім інтер, 2006. 216 с.

Гундорова Т. Франко не Каменярь. Франко і Каменярь. Київ: Критика, 2006. 352 с.

Давидюк В. Первісна міфологія українського фольклору Луцьк: Волинська книга, 2007. 324 с.

Делюга В. Біля джерел української емблематики 17 ст. // Українська біографістика. 1999. Вип. 2. С.212-221.

Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії / пер. з фр. Г.Філіпчука та З.Борисюк. Київ: Юніверс, 2002. 424 с.

Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури. Київ: Академвидав, 2006. 502 с.

Зборовська Н.В. Психоаналіз і літературознавство: посібник. Київ: Академвидав, 2003. 392 с.

Іларіон, митрополит. Дохристиянські вірування українського народу: Іст.-реліг. монографія. Київ: АТ «Обереги», 1992. 424 с.

Ісіченко І. Війна барокових метафор. «Камінь» Петра Могили проти «підзорної труби» Касіяна Саковича: монографія. Харків: Акта, 2017. 348 с.

Ісіченко І. Історія української літератури: епоха Бароко XVII–XVIII ст.: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Святогорієць, 2011. 568 с.

Кирилюк С. Людина в чорно-білому «кадрі» прози Василя Стефаника// Василь Стефаник: Наближення / за ред. С. Хороба. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. С.53-65.

Клочек Г. Кінорежисер Тарас Шевченко & Голлівуд // Слово і час. 2013. №3. С.3-25.

Клочек Г. Поетика візуальності Тараса Шевченка: монографія. Київ: Академвидав, 2013. 256 с.

Ковалевська Т. Нейролінгвістична ідентифікація метапрограмних стратегій особистості / Т. Ю. Ковалевська // Записки з українського мовознавства. 2016. Вип. 23. С. 219-227.

Кононенко В. І. «Мерехтіння смислів» у процесах текстотворення // Прикарпатський вісник НТШ Слово. 2015. №2(30). С.53-68.

Костомаров М. Слов'янська міфологія. Київ: ФОП Стебеляк О.М., 2014. 200 с.

Криса Б. Розуміння як проблема поетики Григорія Сковороди // Григорій Сковорода: Загадковість присутності (матеріали конференції, присвяченої 280-річчю від дня народження Григорія Сковороди). Львів, 2005. С.32-38.

Куєвда В. Міфологічні джерела української етнокультурної моделі: психологічний аспект: монографія. Донецьк: Український культурологічний центр, Донецьке відділення НТШ, 2007. 264 с.

Кузьмінська Б. Традиційні уявлення опілян про вроки та «урекливих» // Вісник Львівського університету. Серія Історична, 2012. Вип.47. С.253-261.

Лановик М. Антропологічні матриці в інтерпретації текстів національних культур //

Studia Methodologica. 2008. Вип.24. С.71-76.

Ле Бра-Шопар А. Філософський зоопарк: від отваринення до вилучення з людства / з фр. пер. В.Шевченко. Київ: Унів.вид-во ПУЛЬСАРИ, 2009. 312 с.

Леві-Строс К. Первісне мислення / пер. з фр., вступне слово та примітки С. Йосипенка. Київ: Український Центр духовної культури, 2000. 324 с.

Леві-Строс К. Структурна антропологія / пер. з фр. З.Борисюк. Київ: Основи, 2000. 387 с.

Левченко Г.Д. Чи варто писати психоісторію давньої української літератури? // Літературознавчі студії / за ред. П.В. Білоуса. Житомир, ЖДУ, 2008. Випуск 2. С.55-67.

Макаров А. Світло українського бароко. Київ: Мистецтво, 1994. 288с.

Межевікіна О. Особливості використання емблематичних образів у текстах Григорія Сковороди. Актеон // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Теорія та історія культури. 2009. Т. 88. С.4-8.

Миненко Ю. «Зри сія знаменія княжате славного». Геральдична поезія в українському бароко. Острог : Вид-во НаУОА, 2013. 160 с.

Печарський А. Сучасний психоаналіз і українська література: аспекти взаємодії // Філологічні семінари. 2013. Вип. 16. С.40-46.

Сковорода Г. Повна академічна збірка творів / За редакцією проф. Леоніда Ушкалова. Харків-Едмонтон-Торонто: Майдан; Видавництво Канадського Інституту Українських Студій, 2011. 1400 с.

Соболь В. Відчуття в українській бароковій літературі (на прикладі зорової поезії) // Волинь філологічна: текст і контекст. 2013. Вип. 16. С.229-243.

Солецький О. Буфонодно-емблематичні «префігурації» Леся Мартовича // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2015. Випуск 17, Том 1. С.46-50.

Солецький О. Давня українська література: «в» та «поза» контекстом національної «психоісторії» // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки. [зб. наук. ст.] / [гол. ред. В. А. Зарва]. Бердянськ : БДПУ, 2017. Вип. XIV. С. 86-94.

Солецький О. Дохристиянські емблематичні формули в інтерпретаціях Івана Огієнка // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник: серія філологічна. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. Вип.ХІІ. С.291-297.

Солецький О. «Емблематизм» як форма структурування текстів Валерія Шевчука // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. 2013-2014. Вип. 34-35. С.153-157.

Солецький О. Емблематична традиція і метод Карла Густава Юнга // Південний архів. Збірник наукових праць. Філологічні науки. Випуск LXVIII. Херсон, 2017. С.138-142.

Солецький О. Емблематична форма як модель смислотворення // Spheres of Culture. Journal of Philological, Historical, Social and Media Communication, Political Science and Cultural Studies. Volume XIII. Lublin, 2016. С.33-43.

Солецький О. Емблематичний код міфу (синкретичні форми первісних культово-релігійних відображень) // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки (літературознавство). 2015. №2 (16), жовтень. С.265-271.

Солецький О. Емблематичний код риторики бароко // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. 2015. № 2 (30). С.355-365.

Солецький О. Емблематичний код текстів Тараса Шевченка // Ucrainica VII. Současná ukrajinistika. Problémy jazyka, literatury a kultury. Olomouc, 2016. С.521-528.

Солецький О. Емблематичний семіозис і магія (структурно-семіотичний аспект) // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія. Одеса, 2016. Випуск 23. Том 1. С. 51-54.

Солецький О. Емблематичний фокус рецепції Івана Франка // Прикарпатський вісник

НТШ. Слово. 2016. № 2 (34). С.326-337.

Солецький О. Емблематичний фокус слова (емблематичні моделі семіозису) // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 41. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. С.57-62.

Солецький О. Емблематичні форми первісного семіозису // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки. 2016. Випуск 9. С.216-223.

Солецький О. Емблематичні форми дискурсу: від міфу до постмодерну. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2018. 400 с.

Солецький О. Емблематичні «механізми» і теорія Зигмунда Фрейда // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. 2017. № 3 (39). С.159-171.

Солецький О. Емблематичні модифікації ритуально-магічного семіозису // Молодий вчений. 2016. №11 (38). Частина II. С.230-234.

Солецький О. Емблематичні «смыслецентризації» ейдосів Григорія Сковороди // Studia methodologica. Тернопіль-Кельце, 2016. Випуск 43. С.104-113.

Солецький О.М. Емблематичні структури психоаналізу (теорія М.Кляйн і іконічно-конвенційна сигніфікація) // Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки. 2017. №2 (49). С.4-10.

Солецький О. Емблематичні форми «Кобзаря» Тараса Шевченка // Science and Education a New Dimension. Philology. Budapest, 2015. III(9), Issue: 44. С.83-89.

Солецький О. Іконічно-конвенційна парадигма та «емблематична» акомодация «Коду української літератури» Ніли Зборовської // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2017. № 29. С.52-56.

Солецький О. Наративна буфонада та карикатурна емблематичність Леся Мартовича // Західна Україна: історико-культурний та етнолінгвістичний аспекти (друга половина XIX – XXI ст.). Колективна монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. С.343-354.

Солецький О.М. «Нерівна усім рівність»: концепт води в емблематичному семіозисі Григорія Сковороди // Українознавчі студії. 2016-2017. № 17/18. С.36-45.

Солецький О. Поема «Сон» Тараса Шевченка в контексті риторики «емблематизму» // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. 2014-2015. Вип.42-43. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2015. С.140-146.

Ушкалов Л.В. Творчість Григорія Сковороди крізь призму статистики // Ушкалов Л.В. Сковорода та інші: Причинки до історії української літератури. Київ: Факт, 2007. С.74-83.

Ушкалов Л. «Symbola et emblemata selecta» у творчості Григорія Сковороди // Ушкалов Л. Україна і Європа: нариси з історії літератури та філософії. Харків: Майдан, 2016. С.165-182.

Чижевський Д. Український літературний барок: нариси / підготовка тексту та мовна редакція Леоніда Ушкалова; вступна стаття Олекси Мишанича. Харків: Акта, 2003. 460 с.

Шевчук Т. Емблематичні збірки XVII – XVIII ст.ст. в художній рецепції Г. Сковороди // Слово і час. 2010. № 7. С.71-84

Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме / Переклала з німецької Катерина Котюк; Науковий редактор українського видання Олег Фешовець. Львів: Видавництво «Астролябія», 2013. 588 с.

Викладач _____ доктор філологічних наук, доц. **Олександр СОЛЕЦЬКИЙ**